

چالش درون ناتو

روابط میان کشورهای عضو ناتو در وضعیت خاصی قرار دارد؛ یک طرف می‌داند که دیگری به دنبال تغییر است، اما از ورود به گفت‌وگوی دشوار و ایجاد تغییرات لازم اجتناب می‌ورزد. بسیاری از متحدان اروپایی سعی دارند از بحث با آمریکا درباره کاهش احتمالی توانمندی‌های نظامی که ممکن است از بازنگری آمریکا در سیاست‌هایش در قبال ناتو ناشی شود، دوری کنند. خبر خوب این است که همه اروپایی‌ها این گونه نیستند و تعداد کمتری از آنها نسبت به سال ۲۰۱۶، یعنی زمان نخستین پیروزی ترامپ در انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا، در وضعیت انکار به سر می‌برند.

با چند هفته فرصت تا اجلاس بعدی ناتو، اروپایی‌ها می‌توانند با تعامل فعال با دولت آمریکا و ارائه طرحی برای هماهنگی جهت کاهش حضور نظامی در اروپا، جایگاه خود را در نظر دولت ترامپ بهبود بخشند. یک طرح «انتقال مسئولیت» از این دست برای ترامپ جذاب خواهد بود: اروپایی‌ها متعهد می‌شوند که طی یک دوره ۶ تا ۱۰ ساله، توانمندی‌ها و سطح آمادگی خود را افزایش دهند تا خلأهای ناشی از کاهش نقش آفرینی آمریکا را پر کنند. موفقیت این بار صرفاً به معنای حفظ وحدت در برابر تهدید روسیه یا جلوگیری از درگیری با ترامپ نیست، بلکه به معنای ایجاد بنیان‌هایی مستحکم‌تر و عادلانه‌تر برای آینده ناتو است. در صورت موفقیت، این اجلاس می‌تواند به لحظه‌ای تاریخی از نمایش قدرت تبدیل شود.

ایسن رویکرد نشان می‌دهد که اروپایی‌ها متعهد و توانمند هستند و می‌توانند برای اهداف ترامپ مفید باشند. برای رئیس‌جمهوری که به اتحادها نظر مساعدی ندارد، این یک دستاورد بزرگ محسوب می‌شود. اروپایی‌ها نیز از آمادگی بهتر برای مقابله با تهدید روسیه سود می‌برند و پایداری ناتو را افزایش می‌دهند. این امر، استدلال برای لزوم حفظ رهبری آمریکا را تقویت می‌کند و در عین حال توانمندی‌های استراتژیک آمریکا مانند اطلاعات، آتش دقیق دوربرد و بازدارندگی هسته‌ای را حفظ می‌کند.

این رویکرد خالی از ریسک نیست و ممکن است شکاف بین سرعت کاهش توانمندی‌ها توسط آمریکا و زمان مورد نیاز اروپا برای ایجاد آن‌ها را آشکار کند. اما کسانی در اروپا که معتقدند مطرح کردن این موضوع، آمریکا را به ترک اروپا تشویق می‌کند، درک درستی از همتایان آمریکایی خود ندارند و آن‌ها را ساده‌انگازانه فرض می‌کنند. این رویکرد اعتبار اروپا را تضعیف می‌کند، چرا که اگر همه چیز حیاتی تلقی شود، در عمل هیچ چیز حیاتی نخواهد بود.

دولت ترامپ وضعیت استقرار نیروهای خود را بر اساس الزامات استراتژیک ارزیابی می‌کند. تلقی کردن خواسته دولت ترامپ برای انتقال توانمندی‌ها به مناطق دیگر به عنوان یک اقدام بی‌پایه و اساس، به هیچ‌یک از طرفین کمکی نمی‌کند. وضعیت موجود نمی‌تواند ادامه یابد و بهتر است برنامه‌ای برای کاهش اثرات منفی آن وجود داشته باشد. یک خروج ناهماهنگ از سوی آمریکا، نیروهای خود این کشور را به خطر می‌اندازد و فرصت‌هایی را برای دشمنان ایجاد می‌کند.

ناتو پیش از این نیز نوسانات در وضعیت استقرار نیروهای آمریکایی را مدیریت کرده است و «ایمداری استراتژیک» اروپا به آن‌ها اجازه می‌دهد تا بسیاری از توانمندی‌های کاهش‌یافته آمریکا را خودشان تولید کنند. حتی شخص ترامپ نیز نمی‌تواند واقعیت‌های لجستیکی را نادیده بگیرد: خروج توانمندی‌های دائمی آمریکا از اروپا سال‌ها طول می‌کشد و تکمیل ایمن آن پیش از پایان دوره ریاست‌جمهوری او ممکن نیست. ایجاد زیرساخت‌ها و چارچوب‌های قانونی برای انتقال نیروها به مناطق دیگر، مثلاً آسیا، زمان‌بر است و این خود، فرصت مغفولی برای اقدام در اختیار اروپا قرار می‌دهد.

پیش‌در این بحث، مسئولیت دایرکت ناتو نیست. وظیفه آن‌ها و رهبران ملی، تشویق متحدان به تعهد به اهداف عددی مورد نظر ترامپ است؛ یعنی اختصاص ۵ درصد از تولید ناخالص داخلی به امور دفاعی. متحدان اکنون با نگرانی کمتری نسبت به احتمال خروج آمریکا به اجلاس می‌روند. اما تدوین یک پیشنهاد عملی برای انتقال مسئولیت، که نیازمند انتخاب‌های بودجه‌ای دشوار با پیامدهای سیاسی است، بر عهده رهبران ملی است. پر کردن شکاف‌های مربوط به توانمندی‌ها آسان‌تر است، اما چالش واقعی، از دست رفتن باقوه نقش رهبری آمریکا در ناتو است. ایالات متحده همواره نقش «سیستم عصبی» ناتو را ایفا کرده و واشنگتن باید این نقش را به عنوان یک مزیت استراتژیک ببیند.

با چنین برنامه‌ای، ترامپ به تغییری درون‌ساز در ناتو دست می‌یابد: به این ترتیب که از یک سو، «سواری رایگان» اروپا کاهش می‌یابد و از سوی دیگر، امنیت ملی آمریکا از عمق استراتژیک اروپا بهره‌مند باقی می‌ماند.

محمدحسین لطف‌الهی

خبرنگار بین‌الملل

لی جائه میونگ، رئیس‌جمهور جدید کره جنوبی هفته گذشته در یک انتخابات پرتنش به پیروزی رسید. او پیروزی خود را «آغاز بازگشت کره جنوبی به شرایط عادی» پس از ماه‌ها درگیری سیاسی و بی‌ثباتی که از دسامبر ۲۰۲۴ و در پی اعلام حکومت نظامی توسط یون سوک یول، رئیس‌جمهور پیشین آغاز شده بود، توصیف کرد.

او یکی از قدرتمندترین رهبران کره جنوبی طی دهه‌های اخیر است که علاوه بر در اختیار داشتن قدرت اجرایی، به دلیل اکثریت داشتن حزب دموکراتیک کره جنوبی (حزب متبوع او) در پارلمان، از حمایت کامل قوه مقننه هم بهره می‌برد. با این حال، همچنان این نگرانی وجود دارد که لی جائه میونگ، به مانند بسیاری از رهبران پیشین در کره جنوبی، به جای متمرکز شدن بر ترسیم شکاف‌ها و حل مشکلات، در مسیر انتقام جویی از رقبای سیاسی خود گام بردارد.

لی که خود را «عملگرا» می‌خواند با مجموعه‌ای از چالش‌ها به‌ویژه در حوزه اقتصاد و سیاست خارجی مواجه است. سازمان توسعه و همکاری اقتصادی (OECD) به تازگی در گزارشی پیش‌بینی کرده است که در پایان سال جاری رشد سالانه اقتصاد کره جنوبی به حدود ۱ درصد می‌رسد. تعرفه‌های تجاری ایالات متحده نیز که بر بی‌ثباتی اقتصاد بین‌الملل دامن زده، بر نگرانی‌ها درباره آینده اقتصاد کره جنوبی می‌افزاید. در چنین شرایطی، سؤال باید به سختی تلاش کند تا ضمن حفظ انسجام داخلی، در مواجهه با بحران‌های منطقه‌ای و بین‌المللی به‌ویژه روابط تنش‌آلود با کره شمالی و مسئله چین و تایوان، از منافع ملی خود محافظت کرده و نوعی تعادل در رابطه کره جنوبی با پیونگ یانگ، پکن و واشنگتن برقرار کند.

در ادامه نگاهی خواهیم داشت به مواضع رئیس‌جمهور جدید کره جنوبی در خصوص موضوعات کلیدی و چالش‌هایی که می‌توانند تصمیمات و سیاست‌های او را در زمینه‌های مختلف تحت تأثیر قرار دهند.

▼ سیاست خارجی

در زمینه سیاست خارجی، لی جائه میونگ در نقطه مقابل سلف خود یعنی یون سوک یول ایستاده است. یون سوک یول تر جیح می‌داد تا رویکرد سختگیرانه‌تری را در قبال چین و کره شمالی اتخاذ کند و در این مسیر کوشید روابط سئول را با کشورهای که منافع مشترکی در این زمینه دارند ارتقا دهد. از جمله نتایج این رویکرد یون سوک یول، امضای توافقی سه‌جانبه با آمریکا و ژاپن در آگوست ۲۰۲۲ بود. در آن زمان، رهبران سه کشور برای توسعه روابط نظامی و اقتصادی و ایجاد یک جبهه واحد برای جلوگیری از نفوذ فزاینده چین و مقابله با تهدیدهای هسته‌ای کره شمالی به توافق رسیدند. به رغم اینکه تعهدات سیاسی در نشست کمپ دیوید با یک اختلاف سه‌جانبه رسمی فاصله داشت، اما تعهدات در این نشست برای سئول و توکیو پراهمیت بود چرا که موضوع تسلط استعمار ژاپن بر کره بین سال‌های ۱۹۱۰ تا ۱۹۴۵ باعث روابط پرتنش بین دو کشور شده بود. با این حال اهمیت موضوع مقابله با چین و کره شمالی در نظر یون سوک یول چنان بود که حاضر شد پس از دهه‌ها در مسیر ترسیم روابط با ژاپن گام بردارد. در این دوره همکاری‌های نظامی میان آن‌ها نیز گسترش یافت؛ به‌طوری‌که در اکتبر ۲۰۲۳، نیروی هوایی کره جنوبی اعلام کرد که ارتش این کشور همراه با ایالات متحده و ژاپن نخستین رزمایش هوایی سه‌جانبه خود را در پاسخ به تهدیدات هسته‌ای رو به افزایش کره شمالی برگزار کرد.

لی جائه میونگ وعده داده است که روابط کشورش را با چین و کره شمالی ترسیم کند و هم‌زمان، تقویت اتحاد نظامی با ایالات متحده را که به باور او نقطه اتکای مهمی برای کره جنوبی است، در دستور کار قرار دهد. به باور او، رویکرد یون سوک یول در رابطه با ژاپن «بیش از حد واداده» و در رابطه با چین «بیش از حد خصمانه» بود.

لی در ایام انتخابات گفته بود: «همکاری با ایالات متحده و ژاپن، امری کاملاً ضروری است اما ما نباید همه تخم‌مرغ‌های خود را در یک سبد بگذاریم.»

حزب دموکراتیک کره جنوبی و لی جائه میونگ طی سال‌های گذشته تلاش زیادی کردند تا گفت‌وگو و دیپلماسی را موثرترین راه برای جلوگیری از وقوع درگیری نظامی در شبه‌جزیره کره و کاهش تنش‌ها با کره شمالی معرفی کنند. این حزب اعلام کرده به دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا پیشنهاد داد تا با حمایت از آغاز گفت‌وگوهای جدید با کره شمالی، برای بردن جایزه نوبل تلاش کند.

اظهارنظری در این رابطه از سوی لی مطرح شد که به خوبی نگاه او به اختلافات با کره شمالی را نشان می‌دهد: «این مهم است که بتوانید در یک جنگ پیروز شوید اما بسیار

نگار: The New York Times

دموکرات‌ها

امیدوار است «در اسرع وقت» نشست سران را با آقای لی برگزار کند و تمایل خود را برای تقویت هر چه بیشتر روابط دو جانبه ابراز داشت.

▼ مناقشه تایوان

از نظر حزب دموکراتیک کره جنوبی، این کشور تحت هیچ شرایطی نباید خود را در مناقشه بر سر تایوان میان چین و ایالات متحده درگیر کند و سؤال باید تمام تلاش خود را به کار ببندد تا از درگیری‌های نظامی احتمالی دور بماند. این در حالی است که رقبای محافظه‌کار آن‌ها معتقدند که حزب دموکراتیک کره نگاهی فانتزی به تحولات بین‌المللی دارد. یون سوک یول در سال ۲۰۲۲ در گفت‌وگویی با شبکه خبری سی‌ان‌ان پیرامون این موضوع گفت: «ما مشتاق هستیم که بیشتر در موضوعاتی نظیر گسترش دموکراسی و آزادی با آمریکا همکاری کنیم اما در خصوص مسئله تایوان، اگر این مسئله به درگیری نظامی منجر شود، احتمالاً کره شمالی اقدامات تحریک‌آمیزی انجام خواهد داد و کره جنوبی و آمریکا باید بر سر این موضوع متمرکز و آماده باشند.»

رئیس‌جمهور سابق کره جنوبی یک‌بار دیگر در سال ۲۰۲۳، در گفت‌وگویی با خبرگزاری رویترز گفته بود که تشدید تنش‌ها پیرامون تایوان به دلیل تلاش پکن برای تغییر وضعیت فعلی با استفاده از زور است. او گفته بود که مسئله تایوان صرفاً مشکلی میان چین و تایوان نیست، بلکه مانند مسئله کره شمالی یک مشکل جهانی است.

لی جائه میونگ، رئیس‌جمهور جدید کره جنوبی باور دارد که اولویت‌های این کشور باید بر اساس «منافع ملی» تعریف شود. او در یکی از کمپین‌های انتخاباتی در این باره گفت: «چرا باید برای ما تا این اندازه مهم باشد که آیا چین و تایوان درگیر تقابل می‌شوند یا نه؟»

▼ اقتصاد، تعرفه‌ها و ترامپ

به باور لی جائه میونگ، دوره دوم ریاست‌جمهوری تبدیل کردن «قانون جنگل» به بخشی از نظم بین‌المللی است. ترامپ از کره جنوبی خواسته بود که برای باقی ماندن سربازان آمریکایی در خاک این کشور، هزینه

مهم‌تر است که بدون جنگ برنده باشید. بهترین کاری که ما می‌توانیم انجام بدهیم گفت‌وگو برای صلح و جلوگیری از جنگ است.»

لی در طول کارزار انتخاباتی اذعان کرد که برگزاری نشست‌ی با کیم جونگ اون، رهبر کره شمالی، در آینده نزدیک «بسیار دشوار» خواهد بود، اما در عین حال تأکید کرد که برای تحقق این امر تلاش خواهد کرد. لی گفت که از تلاش‌های دولت ترامپ برای ازسرگیری دیپلماسی هسته‌ای با کیم جونگ اون حمایت خواهد کرد و اظهار کرد که بهبود روابط میان پیونگ‌یانگ و واشنگتن می‌تواند اجرای پروژه‌های کمکی برای کره شمالی فقیر را امکان‌پذیر سازد؛ پروژه‌هایی که به احتمال زیاد به حمایت کره جنوبی نیاز خواهند داشت.

رئیس‌جمهور کره جنوبی، لی جونگ سوک را که به داشتن رویکردی اشتی‌جوئانه در قبال کره شمالی شهرت دارد، به‌عنوان رئیس سرویس اطلاعات ملی منصوب کرده است. این انتصاب احتمالاً نشان‌دهنده امیدواری‌های لی جائه میونگ برای احیای گفت‌وگوهای بین دو کره است؛ به‌ویژه با توجه به نقش‌های پشت پرده‌ای که سرویس اطلاعات ملی در دولت‌های لیبرال گذشته برای برقراری ارتباط با پیونگ‌یانگ ایفا کرده بود.

در حالی که کاملاً محتمل است لی در نهایت گام‌هایی برای بهبود روابط با کره شمالی و چین بردارد، کارشناسان معتقدند بعید است او دست به اقدامات رادیکالی بزند که اتحاد با واشنگتن را تضعیف کند یا بر بازارهای مالی کره جنوبی تأثیر منفی بگذارد.

روزنامه واشنگتن پست در این باره نوشته است: «لی اظهار داشته است که مناقشات تاریخی پیچیده با ژاپن را به صورت مجزا از مسائل امنیتی، تجاری و دیگر موضوعات مورد رسیدگی قرار خواهد داد. با این حال، بسیاری از کارشناسان بر این باورند که او به احتمال زیاد روند بهبود روابط سئول-توکیو را که در سال‌های اخیر حاصل شده است، کاملاً معکوس نخواهد کرد.»

شیگرو ایشیبا، نخست‌وزیر ژاپن، روز چهارشنبه هفته گذشته گفت که

